

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

ר"ח אייר א"ה ביום ד' וד' - מברכים החודש המולד: אור ליום ה' שעה 7:05, 15 חלקים

שבת מברכים פרשת שמיני
כ"ז ניסן תשע"ג - מרקי אבות א'

גליון תר"י

זמני כניסת ויציאת שבת קודש

לאנדאן	7:26	8:34	8:55
בני ברק	6:41	7:41	8:17
ירושלים	6:26	7:39	8:19
בארא פארק	7:10	=	8:39

דברי תורה

ממורינו הגה"צ המשפיע
אב"ד דקהלתינו שליט"א

סיפורי צדיק אודות הרה"ק רבי מנחם
מנדל מוויטעפסק (יו"ד א' אייר)

בעת זאת שאנו יושבים כאן בזמא
דהילולא של הרבי ר' מנדל
מוויטעפסק, או הרי "קריינא
דאיגרתא ליהו איהו פרוונקא",
איתא מכתב נורא שכתוב בס' "פרי
הארץ" אודות אחד שביקש והתחנן
מאוד אל הרה"ק עבור פרי בטן,
ואמר הרבי ר' מנדל: "התחת
אלוקים אנכי, אחד היה הבעש"ט
מהקדמונים לא קם כמוהו ולאחריו
לעפר ואחריו לעפר מי יקום אשר
נתקים בו ותגור אומר ויקום".

ולכאורה הרי ראינו שהצדיקים
פועלים נפלאות רבות, או ולמה כך
ענה רבי מנדל בלשון כזו, ונראה
לתרץ ע"פ הרוזינער שאפי' צדיקים
שביטלו גזירות הם רק היו נדחים אך
לא מתבטלים, רק הניחו הגזירה בצד,
שהיו ממתקים הגזירות כמו מנגע
לעונג ומצרה לרצח, הפשט שעבדו
באלו האותיות שמשם מגיע השורש,
ויש בחינה שבמזלאל תליא ואת זה
יכל רק מרן הבעש"ט הק', ולזאת
נראה שכיין באמרו הרבי ר' מנדל.

פעם בימים ההם ליסוע לא"י היה
מומש מסירות נפש, כשהגיע הרבי ר'
מנדל לגור בצפת לא יכל לשהות
שם כי סבל מרדיפות, לכן הוכרח
ליסוע לטבריא ושם נשתקע, מסופר
כי קודם שנסע לא"י היה אצל ג'
צדיקים הרה"ק ר"פ מקורין ור"ג
מטשרטוביל וב' התולדות, מסופר כי
כשנסע בים נשבה לפתע רוח סערה
שאיימה על האניה לטבוע, אז אמר
רבי מנדל: "רבש"ע יודע אתה כי ר"ג
מטשרטוביל ניקה את ביתו לכבודי
ואמר שמנקה הבית לכבוד מלך
ישראל, ור"פ מקורין לבש בגדי שבת
לכבודי, וב' התולדות שהיה קפדן
גדול ופחדתי ממנו, והוא כ"כ כיבדני
וקירבני, ואתה יודע רבש"ע איזה
יסורים היו לי מכל הכבוד הזה וכמה
סבלתי, לכן בזכות זה מבקש אני
שהים ינוח מעופו, וכך הוה.

ידוע שרמ"מ מוויטעפסק חתם
בחתמתו "השפל באמת", בצוואתו
הוא מזהיר שלא יעשו שום דבר
לכבודו באזהרות נוראות, ושלא
יתמנו במקומו בשום אופן כך ציוה
לבניו. זיע ועכ"א (ר"ח אייר תשס"ז)

שיחת קודש מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פניני קודש על ימי ספירת העומר
בארא פארק - ארה"ב

נטלו מהם את כל המדרגות, ואז התחילו לעמול בעצמם
ולקרב עצמם עוד יום יום, כדי להגיע למדרגת המ"ט והני
שערי קדושה, והיו צריכים להתחיל מחדש בעצמם עד
שכשיגיע היו"ט שבועות יזכו ע"י עבודתם שיחזור להם כל
המדרגות, ותיקנו בכל יום עוד מדרגה ומידה, ולכן נתן להם
את מצוות ספירת העומר שבוה הם היו מתעלים בכל יום
ומתקנים את המידות ועולים ממדרגה למדרגה עד היו"ט
שבועות - קבלת - התורה, וכן מתעורר בכל שנה ושנה
לדורות, וא"כ הרי כל התיקונים הם הכנה לקבלת שזהו
מטרת היציאה ממצרים, וא"כ שפיר נקשרו יחד פסח
ושבועות ליו"ט אחד, אמנם א"א שיהא יו"ט אחד, ייש בו
הפסק של שבועה שבועות ימי חול, וע"כ כמו שביאר
בספה"ק שהם ימי חוה"מ וקדושתם קדושת חוה"מ. (מתוך
שיחת קודש פ' אמור - תשס"ח)

ימי ספיה"ע המה ימים נשגבים מאוד
הרי"ז דבר ידוע לכל (אריז"ל) שימי הספירה הנשגבים המה
ימים המסוגלים לתיקונים גדולים עד מאוד, וגם עצם מצוות
ספירת העומר וכל התפילות שתיקנו וסידרו אחר ספיה"ע,
הרחמן, למנצח, אנא ומ', והרבש"ע, הרי הם מולם תיקונים
גדולים, וכל תיבה ותיבה מסודר בסדר נכון ומדויק לפי
התיקונים שבו, שכל א' מהם זהו תיקון גדול, ובכללות ימי
הספירה הרי הם ימים מסוגלים לתיקון המידות, ועיקר
התיקון הוא בין אדם לחבירו, והוא ע"י אחדות ואהבת
ישראל באמת, ולכן באמת סיפרו לנו הז"ל על תלמידי ר"ע
שמתו בפרק אחד משום שלא נהגו כבוד זה לזה (יבמות סד
הג"ל) שהגם שאין לנו שום השגה בתלמידי ר"ע שהיו כולו
אהבה ואחדות, מ"מ הסיפור דברים בא להורות לנו על
עבודתנו ללמוד לימוד מוסר בפשטות להיזהר בכבוד
חברים ואהבת ישראל ולתקן המידות בין אדם לחבירו,
ומאחר דנמצא דימי הספירה הם ימי תשובה המסוגלים לכך,
א"כ צריך להתחזק ולעבוד ע"ז בכל יום עד היו"ט שבועות,
שאו זה קבלת התורה ואז כבר צריך להגיע לבחי' של ויחן
שם ישראל נגד הרה, ופירש"י כאיש אחד בלב אחד, שזהו
ההכנה לקבלת, ורק אחרי שמגיעים ומשיגים את התיקון
השלם של אחדות, אז ראויים לזכות לקבלת, - וכ"א באמת
יראה לתקן עצמו בכל התיקונים ולהכין א"ע בתיקון של בין
אדם למקום, ובתיקון שבין אדם לחבירו לחיות באחדות
זע"ז, ובזכות ימי הספירה והתפילות שבו אפשר להזדקק
ולהיטהר בכל העניינים, כדי לתקן את נרו"ג מכל סיג ופגם
וגו', עד שגיע ליו"ט שבועות בטהור גמור, והשי"ת יעזור
באמת שנוכה כולנו לקיים זאת במעשה, ונוכה שיקויים בנו
מאמר הזוה"ק "מאן דמטי טהור להאי יומא", וברוב
רחמנותו ישפיע עלינו ממרומים שפע של קדושה וטהרה
ותיקון המידות וחיוקן בלימוד התורה אמן. (מתוך שיחת קודש
פ' בהר - בחקתי - תשס"ט)

הטעם מהו שלא נהגו כבוד זה לזה
איתא בגמ' (יבמות סד): "י"ב אלף זוגים
תלמידים היו לו לר"ע וכולם מתו בפרק אחד
מפני שלא נהגו כבוד זה לזה".

לכא"ו כל הרוחה מאמר הגמ' הזה בפשטות
יקשה לו הענין של תלמידי ר"ע דאיך יתכן
ואיך יעלה על הדעת לומר בפשטות שלא
נהגו כבוד זה לזה, והרי מי לנו גדולים
כתלמידי ר"ע ומי יוכל להשיגם כלל ובוודאי
שאי"ז בפשטות כ"כ.

ויש להרחיב הדברים דהנה אמרו בגמ' אם ראשונים כמלאכים
כבנ"א, ואם ראשונים כבנ"א אנו כחמורים, והביאור במאמר חז"ל
הוא, דאין הפי' בזה שאם הראשונים הם בדרגה של מלאכים, אנו
בדרגה פחותה שלהם רק של בנ"א, ואם הם בדרגה של בנ"א אנו
בדרגה פחותה של חמורים, אלא הפי' בזה היא ביותר, שאם הם
מלאכים הרי אנחנו בנ"א, וכמו שלבן אדם שהוא חי בעוה"ז, אין לו
שום השגה ואין לו שום שייכות ונגיעה במושג של מלאך, ואין לו
דמיון בזה ג"כ, ולא יוכל להגדירו או להשיגו וכדו', כמו"כ אנהנו
לגבי דורות ראשונים, וכן אם ראשונים כבנ"א אנו כחמורים, דכמו
החמור שאינו יכול להבין ולא יוכל להשיג כלל ודעת של בן
אדם, והוא רק מבין לנהום בקופה של תבן שנותנים לו, ושמה
בחלק זה, ואין לו שום נגיעה ושייכות לאדם, כמו"כ הגדירו חז"ל
הדור האחרון לגבי הראשונים, שלא שייך כלל לנגוע ולא לדבר,
וא"א לומר השערות והגדרות כלל על הראשונים, משום שאין
יודעים ואין לנו השגה מהו המושג ראשונים, ואין לנו שייכות לזה,
וא"כ מהו הדיבור במיתת תלמידי ר"ע.

ובתורה יש פ' שטים עד א"ן סוף, ואפ"ל דבאמת בוודאי אצל
תלמידי ר"ע היה ביניהם כולו אהבה ורעות עא"ס, אמנם שיטה
מיוחדת היתה להם ביניהם שכדי לעורר א' את חברו לעבודת
השי"ת וכדו' לא היו מדברים ביניהם בדרכי נעימות וכדו', אלא
דיברו בתקיפות והיה להם "א שטארקע שפראך" כדי שיתעוררו
לתורה ועבודה, אמנם בוודאי שהתקיפות היתה מתוך אהבה
שלימה באמת, וזה היה בבחי' "תוכחת מגולה ואהבה מוסרת",
ובאמת ודאי היה ביניהם כולו כיבוד ומלוא אהבה.
אמנם מאחר שהיו ההמון עם האנשים מן הצד שהם בבחי' אנו
כחמורים, והם הרי לא הבינו זאת שהרי אהבה היתה מנוסה
מאוד, כמוסר ותוכחה בתקיפות, ולמדו בפשטות את חריפותם
ותוכחתם כפי ראייתם, ומאחר שהיו גדולים כ"כ תלמידי ר"ע לכן
זה היה ענין בדקות, מפני ההמון עם, שמתו כולם בפרק אחד
רח"ל. (מתוך שיחת קודש פ' אח"ק - תשס"ט)

טעם שבין פסח לשבועות הם ימי חוה"מ
הובא בספה"ק ובשם צדיקים שמפסק עד שבועות, הימים
שביניהם הם בבחי' חול המועד (ועי' רמב"ן ויקרא כג', לו, וול"ק:
"עצרת היא" כ' שם נעצר הכל, וכו' והימים הספורים בינתיים בחולו של
מועד בין הראשון והשני בה עיי"ש). ולכא"ו צ"ב הענין בזה
והשייכות שבין פסח לשבועות.

וי"ל בזה, דהנה מצינו כבר דתחילת דבר ה' עם משה רבינו להוציא
את ישראל ממצרים, א"ל הקב"ה, כמוכח מהפסוק (שמות ג', יב)
ויאמר וגו', וזה לך האות וגו' בהוציאך את העם ממצרים תעבדון
את האלוקים על ההר ההוא, והיינו שתנאי יציאת מצרים היתה
ע"מ שיקבלו את התורה, וא"כ הקב"ה בעצמו כבר קישר את
יציאת מצרים לקבלת, משום שזה היתה תכלית היציאה
ממצרים, כדי שנקבל את התורה והמצוות, והיוצא לנו מהכא
שפסח ושבועות תלי' וקשור הא בהא זהה כיו"ט אחד והמשך
אחד.

~ סיפור מפסוקי הפרשה ~
לכבוד סעודת מלוה מלכה

ראיית הצדיק אצל הרשע הטמא

לְהַבְדִּיל, בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר (יא, מז)

מעשה נורא אשר אירע בימי הגאון רבי משה צבי זצ"ל, אב בית דין בעיר סורן.

פעם אחת בא אל הרב סוחר נכבד מעיר ברודי, וסח לו את צער בדמעות שלישי בספור חנו:

"אני אחד מן הסוחרים הוותיקים בעיר ברודי שבגליציה, ויש לי קשרי מסחר עם הסוחרים ברוסיה, בתוכם סוחר נכבד מעיר בלטה בשם רבי יצחק, שנשא ונתן עמי כמה פעמים, ונשאר חייב לי אלף רובל, ונתן לי שטר חוב על הסכום הזה, כדרך התגרים.

לפני זמן קצר הייתי צריך לשלוח לו רשימה של סחורות העומדות למכירה, הכינתי את הרשימה ושמתי אותה במעטפה מיוחדת לשלחה אל הסוחר רבי יצחק מבלטה בצרוף חשבונותיו.

אך למחרת טעה המשרת שלי, ובמקום הרשימה שלח אל הסוחר מבלטה את השטר חוב בסכום אלף רובל.

כשהרגשתי למחרת בטעות הגורלית, שלחתי לו מכתב דחוף והעמדתי אותו על הטעות, ושלחתי לו את הרשימה וביקשתי להחזיר לי את השטר חוב.

עברו מספר שבועות ואין קול ואין עונה ואין קשב. כתבתי לו שנית, והנה קיבלתי מנמו תשובה לאמור:

"לא היו דברים מעולם", הוא מעולם לא נתן לי כל שטר חוב, ולא עוד אלא שהוא קובל ורוגז על שאני חושד בו כמה שאין בו. והנה רבינו! סכום השטר הוא גדול מאוד, ואין בכוחי לשאת הפסד גדול כזה מבלי לפשוט את הרגל. כעת פונה אני בצר לי אל כבוד רבינו, כי יתקנני בעצה טובה, ולהציל עשוק מיד עושקו."

הגאון רבי משה צבי שמע בתשומת לב את מרי שיחו ובקשתו של הסוחר מברודי, ואמר לו: "בעוד כחדש ימים אהיה בעזרת ה' בעיר בלטה, תבוא גם אתה לשם באותו פרק זמן, וה' הטוב ינחני בעצתו כדי להושיעך". העיר בלטה הייתה אז כפופה אל הגאון אב בית דין מסורן, וסרה למשמעתו ופקודותיו.

לאחר כחודש ימים נסע רבי משה צבי לבלטה, שם נפגש עמו הסוחר מברודי והגיש פניו את כתב התביעה נגד הסוחר מבלטה. הסוחר רבי יצחק מבלטה הוזמן להתייצב לפני רבי משה צבי ובית דינו לענות על כתב התביעה.

הוא בא אל בית הדין, ושני הסוחרים בעלי הדין התחילו לסדר את טענותיהם. הסוחר מברודי טוען, כי היה בידו שטר חוב של הסוחר רבי יצחק מבלטה, ובטעות הוחזר השטר טרם שנפרע. והסוחר מבלטה צווח כרכוסיא: "לא היו דברים מעולם!", וכפר בכל התביעה.

באותו מעמד התאספו רבים מבני העיר לאולם בית הדין שבאו לחזות במשפט, איך יוציא הרב הצדיק רבי משה צבי את פסק הדין. לאחר ששמע רבי משה צבי ובית דינו את טענות הצדדים, הוצאו

כל מפרסת פרסה ושוסעת שסע פרסות מעלת גרה בהמה אותה תאכלו (יא, ג).

ויש לבאר בזה, דהתורה"ק מרמזת לנו, כי לטהרה צריך שיהי' לאדם שני סימנים, פנימי וחיצוני, פנימי היינו מעלה גרה, וחיצוני היינו מפרסת פרסה,

היינו שהאדם צריך לשמור עצמו מבפנים המחשבות והמעשים וכו' וגם צריך הוא להקפיד בשמירה מיוחדת שמירה מעוליותא כראוי ע"ד גדרים וסייגים מבוהין, וכמו ענין של לבוש וכדו' (פי' אור פנימי ואור המקיף לשמירה, כמבואר בכונת בסוד עטיפת הטלית והנחת),

דזה בלא זה אי אפשר, והבן. שלכך צריכים אלו הסימנים, וזהו הרמז.

יצרתי את דא"ח מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר רבינו הקדוה"ט זיע"א

ענין כוחה של התשובה. וממילא כאן שאמרה תורה קח לך עגל בן בקר לחטאת, ופירשו"י להודיעו שמכפר לו הקב"ה ע"י עגל זה מעשה עגל שעשה,

לכן כתיב ויהי ביום השמיני, שמיני דייקא שזהו המספר שמעל לדרך טבע העולם, כידוע מדברי המהר"ל (בדרושה לש"ש וער"מ) דמספר ז' הוא בתוך הטבע של העולם שהמה שבעת ימי הבנין,

והיינו שבעת ימי המילואים, וביום השמיני הוא מעל לטבע, ורומז לתשובה וכנ"ל.

ויהי ביום השמיני וגו' קח לך עגל בן בקר לחטאת וגו' (ט, א-ב).

הנה ידוע כי כל ענין התשובה, הוא דבר שלמעלה מדרך הטבע של העולם,

וכאמור"ל במדרש (ביר פ"א ה) תשובה קדמה לעולם, והענין הוא כמו שאחז"ל בילקוט (תהלים רמז תש"ב) שאלו לחכמה מה דינו של חוטא ואמרה חטאים תרדף רעה, שאלו לנבואה אמרה נפש החוטאת תמות, שאלו לתורה וכו' שאלו להקב"ה אמר יעשה תשובה ויתכפר לו הה"ד טוב וישר ה' על כן יורה חטאים בדרך (תהלים כה, ה),

והיינו בדרך הטבע אינו מובן

שבת געלע מצות ועוד טעמים למנהגים מיוחדים באפיית חלות עגולות וניקובם במפתח בהאי שבתא

נהגו בתפוצות ישראל להכין לשבת שאחר חג הפסח חלות "עגולות" (כמו מצות) והיו נותנים בתוך הבצק "כרכוב" (זעפרון) כדי שהחלות יהיו להם מראה "צהוב", וכאשר נתברר שיש בכרכוב חששות של איסור, היו נוהגים לערב בתוך הבצק מרכיבים אחרים כדי שיהיו לחלות מראה "צהוב", ולכן נקראת שבת זאת "שבת געלע מצות".

כמו כן נהגו לנקוב את החלות לפני אפייתן ב"מפתח" כדי שיהיה בחלות צורת מפתח.

טעם המנהג "לנקב את החלות במפתח"

איתא בספר הקדוש "אוהב ישראל" (ליקוטים) טעם למה נהגו להכין לשבת שאחר הפסח חלות שהם נקובים ב"מפתח, היות ובני ישראל בעת יציאתם ממצרים, היו משוקעים במ"ט שערי טומאה, והקב"ה הגביהם למ"ט שערי קדושה, באיתערותא דלעילא בבחינת מתנת חנם, ולאחר יציאתם ממצרים נצטוו בני ישראל להכין את עצמם באיתערותא דלתתא לקראת "קבלת התורה". וכתב: "פתחי לי אחותי רעיתי", שהש"ת מבקש מבני ישראל: "פתחי לי פתח כחודו של מחט, ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם".

והמצוה הראשונה שנצטוו בהם בני ישראל לאחר יציאתם ממצרים היא מצות ה"שבת", לכן בשבת שלאחר הפסח, מנקבים החלות ב"מפתח", לרמז בזה שע"י שאנו פותחין את ליבנו במצוה אחת שהיא שמירת שבת קודש, נזכה שהש"ת יפתח לנו את אוצרו הטוב ונזכה להתקרב אליו ית"ש.

נהגו בתפוצות ישראל להכין לשבת שאחר חג הפסח חלות "עגולות" (כמו מצות) והיו נותנים בתוך הבצק "כרכוב" (זעפרון) כדי שהחלות יהיו להם מראה "צהוב", וכאשר נתברר שיש בכרכוב חששות של איסור, היו נוהגים לערב בתוך הבצק מרכיבים אחרים כדי שיהיו לחלות מראה "צהוב", ולכן נקראת שבת זאת "שבת געלע מצות".

כמו כן נהגו לנקוב את החלות לפני אפייתן ב"מפתח" כדי שיהיה בחלות צורת מפתח.

למה אופים "חלות עגולות" לשבת זו:

הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא היה נותן טעם למנהג ישראל לאפות חלות "עגולות" (כמו מצות) לשבת, כיון שבני ישראל יצאו ממצרים נתחייבו בקרבן תודה ובפסח לא היו יכולים להקריב קרבן תודה משום ש"לחמי התודה" הם "חמץ", לכן השלימו אותם לאחר הפסח,

ולכן אופים החלות "עגולות", משום שלחמי התודה הם עגולות.

למה אופים חלות "צהובות" לשבת זו:

הרה"ק רבי אהרן מבעלזא היה אומר בשם אביו הרה"ק רבי יששכר דוב זי"ע טעם למה הכינו חלות בצבע "צהוב" לשבת זו?, היות ועשר המכות שלקו בהם המצריים במצרים, היו בבחינת נגוף ורפוא

תורת אמת – פנינים על הפרשה

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא עליכם כבוד ה' (ט, ז) וקשה מהו הדבר אשר צוה ה', אם הקרבת קרבנות, הלא כבר על זה צוה לעיל (פסוק ג) קחו שעיר עיזים, ונראה לבאר דאיתא בתורת כהנים ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, אמר להם משה לישאל אותו יצה"ר העבירו מלבכם ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום, כשם שהוא יחיד בעולם, כן תהיה עבודתכם מיוחדת לפניו וכו' ואם עשיתם כן וירא אליכם כבוד ה' ופירושו כי אחר שאמר להם כי היום נראה אליכם כתוב ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה' - היינו שבני ישראל קרבו והכינו עצמם לקבל ולהשיג מדריוגות, אמר להם משה: מדריוגות אתם רוצים, עשו את שלכם, והוזה הדבר אשר צוה ה', אותו יצה"ר העבירו מלבכם, ואם עשיתם כן אז ממילא וירא אליכם כבוד ה' - המדריוגות יגיעו מעצמכם. (השרף מקוצק)

ויבא משה ואהרן אל אהל מועד (ט, כג) ויש לבאר דיש כמה סוגי צדיקים, יש צדיק שנקרא בשם משה ויש צדיק אשר הוא במדריוגת אהרן וכל אחד כפי מדריוגת הנשגבת עולה לקדושה הנקראת בשם אהל מועד, ויצאו, ואח"כ יוצאים קצת ממדריוגתם למען ויכריכו את העם, ולמרות שיוצאים ממדריוגתם בזה גופא פועלים קדושה ויר"ש לכל העם והוזה וירא כבוד ה' אל כל העם, ומתבאר בחז"ל שלושה מעדיין זה על זה הקב"ה - ישראל - ושבת, וישראל זה עדות של הקב"ה והוזה עדותך נאמנו מאוד, והוזה ישראל שנאמנים והדורים לבינת נאווה קודש לצדיקים שהם גורמים במעשיהם להתפשטות קדושה ויר"ש. (נעם אלימלך)

ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם (י, ב) מבואר שלא שלטה בהם האש הגשמתית ה"ו רק אש ה' שהיא הקרבת נשמתם במזבח העליון והראיה שלא נשרף רק נשמתם וגופן היה חי שאינו בטבע אש ההדיוט. (מהר"ל צינץ - מלא העומר)

~ סיפור מפסוקי הפרשה ~ לכבוד סעודת מלוה מלכה המושך מעמ' ב'

אל לבי, וצויתי למלמד שיביא לפני בחשאי את היתום, ואכן המלמד הביא את היתום לפני, וכשבא התחלתי לדבר אותו רכות: "אל תירא בני, ספר נא לי את כל האמת כמות שהיא, איך ראית את דודך שהוא חילל שבת, בהתאם למה שסיפרת לפני הילדים בתלמוד תורה." הילד התאושש וסיפר לי כדברים האלה: "פעם כליל שבת, חזרתי עם דודי מבית הכנסת, ופתחנו באמירת "שלום עליכם" שלפני הקידוש, כנהוג. והנה לפתע בא הדוד נושא המכתבים והביא מכתב חתום. דודי בקש מהגוי נושא המכתבים שיאיל לפתוח המכתב, והלה עשה כן ופתחו, אז הוציא דודי את המכתב מהמעטפה עם עוד איזה נייר, והתחיל לקרוא, אני פניתי ויצאתי לחדר הסמוך עד שסיים את קריאת המכתב, אולם לפתע העפתי עין וראיתי, שהדוד מסתכל לצדדים, ימין ושמאל, וכשבטח שאין איש מסתכל במעשיו, חטף את הנייר והמכתב מהשולחן, ושרפן בברות של שבת שהיו זולקות על השלחן. הדודה לא היתה אז בחדר כי נכנסה למטבח להגיש יין לקידוש."

"הבנתו" סיים רבי משה צבי את דבריו "שהמכתב ושטר החוב ששלח הסוחר מברודי הגיע לכלטה כליל שבת, ואותו הנייר ששרף היה אותו השטר שהוחזר בטעות, וכי יצרו הרע של הסוחר רבי יצחק תקפו ולא היה יכול להתגבר עליו, ומיהר לשרוף את השטר והמכתב בברות שלפניו, לטשטש את העקבות, בכדי שלא יודע הדבר לאיש, אבל הלא היוצר עין הלא יביט, ונאמר "עוף השמים יוליך את הקול 'ובעל כנפים יגיד דבר'" (קהלת י, ט), זהו "המלאך" הקטן הדובר בי. וכך נודעו הדברים החוצה על ידי הילד היתום שבכיתו של הסוחר. ולכן כאשר באו הצדדים לדון לפניו, סיפרתי הכל לחברי הדיינים בעת ההתייעצות, והם הצדיקו אותי, כי בלי ספק זהו הנייר שנחפו הסוחר לשרוף בליל שבת ועל סמך זה חייבנוהו בפסק הדין לשלם החוב בשלמותו. ואת "המלאך" הקטן הזמנתי בחשאי והושבתיו בחדר הסמוך, להראות לכם את זה שסייע לי להראות "מופת".

הדברים הללו נוקבים ויורדים עד התהום, מה מסוגל לעשות איש אשר תאוותו לבצע שלו לא תדע גבול, ומרעה אל רעה יצא, כאומרם (אבות פ"ד משנה ב) "צביה גוררת עיבור". ולמרות היותו שומר תורה ומצוות, אל היה יכול לעצור ברוחו, וחילל את השבת, כדי לשמור לעצמו את אלף הובל, ועל זה אמרו (אבות פ"ב משנה ה) "אל תאמין בעצמך עד יום מותך". (ענף עץ אבות)

ובתוך כדי דבור פתח את הדלת של החדר הפונה לאולם בית הדין, הוציא משם ילד כבן עשר שנים ואמר: "זהו 'המלאך' הקטן הדובר בי, אשר על ידו גיליתי את התעלומה הזאת."

פני הסוחר מבלטה חוורו והסמיכות כאחת, עלבון וכאב רב צרבו את לבו, כי נער זה לא היה אלא בן אוחותו שהתייתם מהוריו, והוא אספו לתוך ביתו גדלו וחנכו עד הלום, והנה הוא זה שהלכין את פניו וגרם לו נזק של אלף רובל אשר חשבם כבר שהם שלו, מלבד הנזק אשר אין ערוך אליו שהחזק לכפר בעיני העם, בצירוף הפרסום שעבר עברה חמורה של חלול שבת.

הרב רבי משה צבי אשר הבין לרוחו של הסוחר, מיהר להזהירו: "אל תגיע בנער ואל תעש לו מאומה, גם מכאן ולהבא המשך נא לחנכו ולגדלו לתורה ולמצוות, ורק בזכות זה תזכה למחילה ולכפרת עון. ראה הזהרתני!". הסוחר מבלטה קבל עליו את הדין, ויעתר לבקשת הרב בצרוף תקיעת כף בפני קהל ועדה שימשיך לגדל את הנער היתום כאלו לא קרה דבר.

לאחר מכן סיפר הרב לפני הקהל איך הצליח לדובב את הנער: "בבואי לכאן התחלתי לחקור ולדרוש על מעשיו של הסוחר רבי יצחק ועסקיו, איך הוא מתנהג במצוות שבין אדם לחבירו ושבין אדם למקום, ועלי להודות כי הכל ספרו בשבתו, הכל אמרו עליו שהוא אדם כשר שומר מצוות וידו פתוחה לצדקה, עד שהתחלתי לחשוב שכל התביעה נגדו מאת הסוחר מברודי אין בה ממש. והנה ביום בהיר אחד פגשתי את אחד ממלמדי התינוקות שבעיר, בתוך שיחתנו הזכרתי לו את שמו של הסוחר מבלטה, ושאלתיו על מעשיו, והוא ספר לי לפי תומו כי הוא מכירו לאיש כשר, והוא אף מגדל יתום בתוך ביתו, והיותם זהה לומר בצלם בתלמוד תורה, והסוחר מבלטה מושלם על שר למודו בעין יפה".

כששאלתיו על הנהגת הסוחר בתוך ביתו אם היא על פי דרכי התורה אם לא, ענה לי מלמד התינוקות הנ"ל: "אמנם הוא מוחזק לירא שמים, אבל פעם פיטפט היתום וסיפר לחבריו בחדר התלמוד תורה, כי ראה כמו עיניו שדודו חילל שבת, אך כששמעתי זאת בזפת בילד שיכלום פיו ולא יוסיף לפטפט בדברי שטות כאלה, כי פשוט סירבת להאמין למשמע אזני, ומאז לא הוסיף לדבר עוד בזה". המשיך הרב רבי משה צבי את דבריו - "הדברים חדרו

הצדדים וכל הקהל מאולם בית הדין להתייעצות, לאחר הסברה מקיפה של הרב האב בית דין לשני הדיינים, נתן פסק הדין בפומבי: "על הסוחר רבי יצחק מבלטה לפרוע מיד לתובע סך אלף רובל שהוא חייב לו לפי דין תורה".

הסוחר מבלטה שיצא חייב בדין התפרץ כלפי הרב האב בית דין וחברי בית דינו על "העוולה" שגרמו לו. והצהיר, כי הוא לא ימלא אחר פסק הדין שנתן מתוך אומדנות בעלמא, ללא ביסוס הלכתי, וגם מצד המציאות אין לטענת התובע כל יסוד.

בענה הרב רבי משה צבי ואמר בזעם: "אתה עוד מניז להטיח דברים כלפי בית הדין, ובכן כעת אגלה את קלונך ברבים, ואתן לך מופת: השטר שנתקבל בטעות בתוך מכתב שנשלח לך מהסוחר מברודי, נתקבל על ידי הדואר כליל שבת לפני הקידוש, ושרפת את השטר עם המכתב והמעטפה כליל שבת, באותם גרות שבת שרעייתך הדליקה אותם ובירכה עליהם לכבוד שבת קדש".

והנה אך שמעו הסוחר מבלטה את הדברים יוצאים מפי הרב רעה אחזתו, ולא יכל לדבר מאומה, וצנח אין אונים ארצה, נפל והתעלף. לאחר שעוררוהו מעלפונו פנה אליו הרב ואמר לו: "הנך רואה שיש עין רואה אף אם יסתר איש במסתרים ויעשה את מעשהו הנמוה. עכשיו שלח נא לביתך להביא את הסכום אלף רובל, כדי להשיב את הגזלה לבעליה, ותקבל תשובה על מעשיך, וגם אני לא אחשוך פי מלהתפלל בעדך אל ה' הטוב שיכפר פשעך ויסלח לעוונך ולא תאבד".

לא אחר הסוחר לבצע את פסק הדין של הרב תוך כדי וידי כי צדיק הרב וצדיק דינו, והשתטח לפני הרב בבקשת סליחה ומחילה, ושהוא מוכן לקבל עליו סגופים ותעניות לכפר על עונו. ואז פנה הרב אל הקהל הרב שהתאסף במקום ואמר: "בודאי שכל אחד מכם חושב בלבו, כי איזה מלאך מן השמים בא וגילה לי רז זה מה שעשה הסוחר רבי יצחק עם השטר ההוא בחדרי חדרים. אולם הנני מוכן להראות גם לכם את המלאך הזה שפענח צפונות, והודות לו דנתי דין אמת לאמתו".

היזק לא דצדיקא

- יום שב"ק ב"ז ניסן** - יהושע בן נון (ב"א תקי"ז)
רבי אפרים ב"ר אהרן נבון, דיין בקושטא - מחנה אפרים (תצ"ה)
רבי אפרים העקשו דיין דק"ק אלטונא והמבורג ב"ר שמואל זנוויל - לית הן, אדני פו, דבוי הכמים וחידותם (תקי"ט)
רבי יוסף לעיינטיין אב"ד סעראצק ב"ר אברהם אביש (תרפ"ה)
רבי משה טייטלבוים מסאטמאר ב"ר חיים צבי מסיגעט - בוך משה (תש"ו)
- רבי אריה יהודה לייבוש הורוויץ אב"ד וולאטיסיק - תל המגיד ממעזריטש (תקע"ו)
רבי יהודה ב"ר יוסף כהנא - קונטרס הספיקות (תקע"ט)
רבי לוי יצחק גרינו ואלד אב"ד צעלים ב"ר משה מחוסט - מגדלות מרקחים (תש"ט)
- רבי מאיר כהנא אב"ד טשעטשאוויץ ב"ר לוי הכהן אב"ד קאוין (תרס"ו)
רבי יהושע מאוסטרוברג - תולדות אדם (תרל"ג)
רבי משה קלינברג מואלשיץ ב"ר שם הי"ד (תשנ"ה)
רבי אברהם יהושע העשיל האגר מקאסוב ב"ר שרגא פייבוש מואלישטייק (תש"ט)
רבי אהרן הכהן רוזנפלד מפינסק קארלין ב"ר יצחק מנשה (תשס"א)
רבי משה אלברשטאם - חבד הבד"ץ העדה"ח ור"ד דברי חיים - ב"ר יעקב מטשאקאווא - דברי משה (תשס"ו)
- רבי יהודה מאיר שפרא משטיינזוקא ב"ר פנחס מקארין (תקפ"ט)
רבי משה מקאברין ב"ר אליעזר (תרי"ח)

- יום ד' ל' ניסן** - רבי מרדכי שלום יוסף פרידמן מסיגורא ב"ר אהרן - כנסת מרדכי (תשל"ט)
- רבי יוסף הלוי ב"ר מאיר הו"י מיגאש תלמיד הר"י (ד"א תקמ"א)
רבינו חיים ויטאל ב"ר יוסף [י"א בג' אייר] (ה"א ס"ב)
רבי אברהם ברודיא ב"ר שאול מפפד"מ (תע"ו)
רבי נתנאל ב"ר נפתלי ווייל אב"ד קרלסרוך - קרבן נתנאל (תרנ"ב)
רבי יעקב מעמדין בן החכם צבי - הגריעב"ץ (תקל"ז)
רבי יעקב יצחק ממאקאוויב ב"ר מנחם נחום (תרנ"ב)
- רבי יעקב ב"ר רב ב"ר משה - מחדש הסמיכה בא"י (ה"א ס"ו)
רבי יוסף יוסקא ב"ר יהודה, אב"ד מינסק ודובנא - יסוד יוסף נענימה קדושה (ת"ס)
רבי מנחם מגדל מוויטעפסק ב"ר משה - פרי הארץ (תקמ"ח)
רבי משה קאזניצער ב"ר חיים זורטמאן - קדושת הארץ (תרל"ד)
רבי צבי ב"ר יעקב אשכנזי ב"ר החכם צבי (תע"ח)
רבי שמואל שמעלקא הלוי איש-הורוויץ מניקלשבורג ב"ר צבי הירש מטשורטקוב (תקל"ה)
רבי מנחם מגדל ב"ר משה מוויטעפסק (תקמ"ח)
רבי אברהם ויינברג ב"ר שמואל מסלונים ב"ר בית אברהם (תרצ"ג)
רבי משה שמואל שפירא ר"י באר יעקב ב"ר אריה מביאלסטוק - קונט' הביאורים ועוד (תשס"ו)
- רבי אברהם דוד ב"ר יהודה אריה אוירבאך אב"ד המעליניק (תקע"ב)
רבי מאיר דוד מרדכי בירמן משיילוב ב"ר יעקב מאפסא - חתן רבי ישראל מסטביהוב (תרל"ג)
רבי אברהם יצחק גליק אב"ד טולטשאווא ב"ר שמואל - שו"ת יד יצחק באר יצחק (תרס"ט)
רבי שמואל מרדכי מקאוועל נעשכני ב"ר יעקב אריה - חתן ר"ש מזועהיל (תר"ם)
רבי יוסף נחמיה ב"ר יעקבא קודניצער אב"ד קראקא (תרצ"ג)
רבי יוסף פרלוב ב"ר אלתר ישראל שמעון מנאוומינסק (תש"ה)
רבי משה וקן מאוזו מג'רבה (תרע"ח)

שמעתא דהילכתא

בירורי הלכה ומנהגי צדיקים
בעניינים שונים

בכתב ונערך ע"י הג"ר משה חליוה שליט"א - מח"ס ענפי משה וש"ס

מלוה מלכה לא בצע רבינו על חלה שלימה ומיוחדת לסעודה זו אלא על פרוסת חלה שנשתיירה מסעודת שבת קודש (והטעם כנראה כי שירים משבת קודש חביבים יותר, כמו שיירי מצוה) עכ"ל", ובספר מנהג ישראל תורה הביא מצדיקים שהיו נוהגים להכין הקוגעל של שבת משיירי החלות דשבת הקודמת.

וכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מבקש שיאספו את שיירי החלה והלחם ומחלקם לציפורים (ש.ע).

האכלת בע"ח משיירי מצוה

כתב בספר חסידים (סימן תתפ"ח) בתו"ד וז"ל: "פעם אחת היה איש וכו' וכו' ולא היה נותן לנכרי לשנות מכלי שהיה רגיל לברך עליו, ולחם שברך עליו המוציא לא היה נותן ממנו לעבד",

ובילקוט מפרשים החונים על ס"ח הנדמ"ח כתב הילקוט הגרשוני בטעמא דמילתא דשייריים של מצוה אית בהו קדושה כדאמר' בירושלמי (סנהדרין ה): ברבי יוחנן שילקט פירורין מסעודה של מצוה, ובילקוט (בא, רמז ר"ח) אי' משארותם - אלו שיירי מצוה ומרור, צרורות בשמלותם על שכמם - שהיו ישראל מחבבין את המצוות, וכתב עלה הזית רענן בהגהותיו (אות קי"ב) אם כי עברה לילה הראשון וכבר עברה מצות מצוה ומרור, מ"מ שיירי מצוות הם, ע"ש.

ובפסקי תשובות שלהי סימן קס"ז מייתי דיש שהוסיפו להחמיר גם בכל מיני המאכלים והתבשילים שהיו על שולחנו כשאוכל כהוגן עם אמירת ד"ת שעל שולחן כזה נאמר "זה השולחן אשר לפני ה'", וכ"ש אם הוי סעודת מצוה, ועיון בכף החיים (שם ס"ק קמ"א) מש"כ בזה באורך, ובבן איש חי (שנה א' אמור אות יב). ועיון עוד מה שכתב הרה"ק מדינוב זי"ע בספרו אגרא דכלה (חיי שרה) לפרש עפ"י הספר חסידים הנ"ל,

וע"ע בספר צער בעלי חיים להרי"ג אשכולי שליט"א מ"ש בענינא דשיירי מצוה, ואכמ"ל.

האכלת בעל חי מפרוסת המוציא והמסתעף כתב האבודרהם בהלכות ברכות (בהנדמ"ח, חלק ב' עמ' שנו) "כתב בעל המנהגות: נהגו שלא להאכיל חתול ושאר בהמה חיה ועוף מן החתיכה שנגעה בחתיכת המוציא", והביאו חמג"א הל' בעיעת הפת (קסז, מ"ב) להלכתא וז"ל: אין להאכיל מפרוסת הבעיעה לעכו"ם או לבהמה (אבודרהם), ובמ"ב (שם, סקצ"ז) כתב:

"אין להאכיל לבהמה ועוף או כותי מפרוסת המוציא או מהחתיכה שנוגעת בה חתיכת המוציא (היינו דמאותה פרוסה שחתך מקודם מחלחם השלם, חותך אחר כך מאותה פרוסה חתיכה קטנה להמוציא וגם אותה הפרוסה לא יאכילם שאין כבוד בזה להמצוה) עכ"ל ועי' ב"י סי' קסז ובט"ז (שם סקי"ח) ושו"ע הרב (סקכ"ב).

בחיכא שנרטבה הפרוסה וכיו"ב

ברם מצוי פעמים רבות דשומר מפרוסת המוציא ע"מ לאכלה בסוף הסעודה, (עי' מ"ב שם משום חש"ה חק' וכח"ה שם, קל"ז ועוד). ונרטבת הפרוסה ממשקין או שאר דברים ואינו חפץ לאכלה, בכח"ג נראה לענ"ד דשרי ליתנה לבע"ח עפ"י מש"כ הרה"ק מבוטשאטש זי"ע (אשל אברהם שלח סימן קסז) וז"ל: מה שכתבו האחרונים שלא ליתן מהפרוס' דהמוציא לבעל חי, נראה שאין זה רק לגבי הראוי שיאכל הוא, משא"כ כשהפרוס' חרוכה או נדבק שם מאפר הכירה או קצתו אינו אפוי היטב, כיון שלמאכל אדם ראוי לבחור שלא יהיה כן וע"י זה נותן לבעל חי, אין צד חשש ומותר ליתן היטב, עכ"ל.

וה"נ יש להתיר בדין ועדיפא מזרזקו לאשפה, והסכים עמנו הגאון רבי שמאי קהת הכהן גראס שליט"א בעמח"ס שו"ת שבט הקהתי.

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

תשית לראשם עטרת פז
הננו לפה למשפחות אנ"ש ואברכי הכולל בארה"ק, ברוב ברכות והודאות, שירות ותשבחות, לגבאי "מפעל קמחא דפסחא" של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ובראשם איש החסד הר"ר יוסף רייך הי"ו - מזכ"ל המוסדות בארה"ק אשר התעסק ימים כלילות ולא נתן תנומה לעניניו למען יאירו אורות החג פסח בבתונו, במסירות נפלאה, הן בחלוקת התלושים לרכוש את מוצרי החג הדחופים, והן בחלוקת המוצרים באופן מכובד ובהארת פנים, אשר סייעו מאוד לפאר את היו"ט. וכן לכבוד מעלת האי גברא יקירא, המתעסק בקדשים ונושא בעול, איש אמונו של כ"ק מרן רבינו שליט"א, ה"ה

הרה"ג ר' אלימלך מיללער שליט"א - מש"ב בארה"ב וכן העוסק למען צרכי אנ"ש וכולליו כל השנה, יקר ומיטיב לכל ורב חסד נושא בעול הגה"ח ר' שלמה זלמן הורוביץ שליט"א - ארה"ב זכות הצדקה והחסד ועמוך להם להתברך בעצמם בכל מילי דמיטב, ושתשרה הברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם אכ"ר.

המברכים - אברכי הכולל ומשפחות אנ"ש בארה"ק

לעילוי נשמת
האשה החשובה מרת חנה ע"ה בת יחזקאל שמואל ז"ל יעקוביץ נפטרה כ"ו ניסן תשנ"ז תצ"ב ה'.

נודב לעילוי נשמת
הרב אלעזר מרדכי ז"ל בן ר' יוסף הלל ז"ל קעניג נלב"ע כ"ה ניסן תשס"ד תצ"ב ה'

ברכת מזל טוב נאמנה
הננו לשגר לכבוד מעלת האי גברא יקירא, צנא מלא ספרא, איש האשכולות, מחשובי אברכי בני חבורתינו, הארי שבחבורה, אין גומרין עליו את ההלל, מקושר בלו"ג למרן רבינו שליט"א הרה"ג ר' חיים הגר שליט"א לרגל שמחת הולדת הבן במו"ט ובשעטומ"צ.
מעיתות הבורת האברכים לעלוב

ברכת מזל טוב לידידינו הרה"ג ר' חיים הגר שליט"א לרגל הולדת הבן

לעילוי נשמת
החכם השלם והמקובל רבי שמואל בן רבי מבורך זי"ע נלב"ע א"י א"ר בשיבה טובה ת.נ.צ.ב.ה.

ברכת מזל טוב
לכבוד הרה"ג רבי יואל שמואל שליט"א ראש הכולל לעלוב אהה"צ לרגל שמחת הולדת הנכד

ברכת מזל טוב נלבנה
לידידינו היקרים, מחשובי אנ"ש, מקושרים בלו"ג למרן רבינו שליט"א הרה"ח ר' יוסף דוד ואקנין הי"ו ובנו האברך החשוב הר"ר יחיאל ואקנין הי"ו לרגל שמחת הולדת הנכד - הבן הרך הנימוזל כמור לוי יצחק במו"ט.

לזיכוי הרבים להוצאת העלון לע"ג, לרפואה או לשמחה ניתן לפנות לטלפון 052-7667563 עד יום כ"ב בערב

הארות הערות וכל ענין ניתן לשלוח לפקס המוערכת: 077-470-1893